

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ સ્થિત ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય સમક્ષ

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૮૮૮૩/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એન.વી. અંજરિયા

=====

૧ શું સ્થાનિક અખબારોના પ્રતિનિધિઓને ચુકાદો જોવા માટે પરવાનગી આપી શકાય? હા

૨ રિપોર્ટરને મોકલવાનું કે નહીં? હા

૩ શું નામદાર ન્યાયમૂર્તિ નિર્ધારિત ચુકાદાની સ્વચ્છ નકલ જોવાની ઇચ્છા રાખે છે ?

૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અંગે અથવા તેના હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ આદેશ અંગે કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સામેલ થાય છે? ના

=====

=

ચૌહાણ ગોવિંદભાઈ ગોરધનભાઈ – ૧૧૮૨૮ અને ૪૨૫....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ઇન્ડિયન પેટ્રોકેમિકલ્સ કોર્પોરેશન લિમિટેડ. અને ૩....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

હાજરી: અરજદાર(ઓ) ક્રમાંક ૧ – ૪૨૬ માટે શ્રી પી.આર. ઠક્કર, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૪ માટે શ્રી પરિતોષ કાલા, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૧ માટે શ્રી વરુણ કે. પટેલ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૨ – ૩ માટે નોટિસ બજાવેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એન.વી. અંજરિયા

તારીખ : ૨૭/૦૩/૨૦૧૫

સી.એ.વી. જજમેન્ટ

અરજદારો, સંખ્યામાં ૪૨૬, તેમના નવ મુખત્યારનામાધારકો મારફતે, તા.
૧૯મીના આદેશને પડકારવા માટે હાલની અરજી દાખલ કરી છે,

એપ્રિલ, ૨૦૧૫, વડોદરા મજૂર અદાલત નં. ૨ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ, જેના
દ્વારા મજૂર અદાલતે અરજદાર-કામદારોના વિવિધ સંદર્ભ પ્રકરણોને એકત્રિત
કરવા બાબતની તેમની આંક ૨૪ અરજી નામંજૂર કરી હતી.

૨. વ્યક્તિગત કામદારે મજૂર અદાલતના અધિકારક્ષેત્રનો આશ્રય લઈ ઔદ્યોગિક
વિવાદ ઉઠાવ્યાને અનુસરી, જુદા જુદા સંદર્ભ કેસો, એટલે કે સંદર્ભ (એલસીવી)
ક્રમાંક ૬૮૮ સન ૨૦૧૦ થી સંદર્ભ (એલસીવી) ક્રમાંક ૧૧૫૧ સન ૨૦૧૦

સુધીના, મજૂર અદાલત, વડોદરા સમક્ષ બાકી છે. દરેક કામદારના તેમના અનુરૂપ સંદર્ભોમાં સંદર્ભનો મુદ્દો અને માંગ એ છે કે સંબંધિત કામદારને તેની મૂળ હોદ્દા પર સેવા સતતતા તથા પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવો જોઈએ કે નહીં. ઉક્ત કાર્યવાહી દરમિયાન આંક રજની અરજી કરવામાં આવી હતી, જેમાં કરાયેલ પ્રાર્થના એ હતી કે તમામ સંદર્ભ કેસોને એકત્રિત કરીને તેની સંબંધિત યોગ્ય આદેશ પસાર કરવામાં આવે અને પક્ષકારોને એક જ એકત્રિત કેસમાં સામાન્ય પુરાવો રજૂ કરવાની મંજૂરી આપી, આવા તમામ સંદર્ભ કેસોનો સામાન્ય ચુકાદાથી નિર્ણય કરવામાં આવે.

૨.૧ કામદારોના જણાવ્યા મુજબ, તમામ મામલાઓમાં હકીકતો સંબંધિત સામાન્ય પ્રશ્નો અને કાયદા સંબંધિત સામાન્ય પ્રશ્નો ઉદ્ભવે છે અને તેથી, જો તેમનો સંયુક્ત રીતે વિચારણા ન કરવામાં આવે તો દરેક મામલામાં ભિન્ન ચુકાદાઓ આપવાની શક્યતા છે, દરેક કામદારે દાખલ કરેલું દાવા-નિવેદન સ્વરૂપે સમાન છે અને પ્રથમ પક્ષના નિયોજકે દાખલ કરેલો જવાબ પણ સારૂપે સમાન છે. એમ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે સામાન્ય પ્રશ્નો ઊભા થાય છે. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ — નિયોજકે પોતાનો જવાબ દાખલ કરીને, અન્ય બાબતો સાથે, આ પ્રાર્થનાનો વિરોધ કર્યો હતો અને દલીલ કરી હતી કે હકીકતો અને આક્ષેપો માટે દરેક મામલાનું અલગથી નિરાકરણ તથા અલગ પુરાવા રજૂ કરવાની જરૂર છે.

૨.૨ એવું જણાય છે કે નિયોજકે પણ આંક ૮ ની અરજી એ દિશાનિર્દેશ માટે દાખલ કરી હતી કે સંબંધિત કામદારે સંદર્ભ કેસોમાં આગળ વધવા માટે પૂર્વશરત તરીકે, સ્પેસિફિક નિવૃત્તિ યોજનામાં પસંદ કરેલી નિવૃત્તિના અનુસંધાને તેને મળેલા નિવૃત્તિ લાભો જમા કરવા અને પરત ચુકવવા માટે કહેવામાં આવે.

૩. વિવાદના સ્વરૂપ અને તેમાં સંકળાયેલા વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નોને ધ્યાનમાં લઈને સંદર્ભ પ્રકરણોની તપાસ કરતાં, અગાઉ નોંધવામાં આવ્યું છે તેમ, દરેક કામદારે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૨એ હેઠળ પોતપોતાના સંદર્ભો અલગથી ઉઠાવ્યા હતા. દરેક કામદારે સેવા સતતતા અને બાકી વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનનો ઉપશમ માંગ્યો હતો. કામદારો ખલાસી, તકનીકી સંચાલક, કેન સંચાલક, સફાઈકર્મી, માળી, રિગર, ભંડાર સેવક, કમ્પાઉન્ડર, કિલ્લપ સંચાલક,

ડ્રાઇવર અને કેન્ટીન કર્મચારી જેવી ભિન્ન હોદ્દાઓમાં કાર્યરત હતા. સંબંધિત કામદારે દાખલ કરેલા દાવા-હિસાબમાં એવો કેસ રજૂ કર્યો હતો કે તે નોન-સુપરવાઇઝર કર્મચારીવર્ગનો છે અને ઘણાં વર્ષોથી ફરજો બજાવતો હતો; તેમજ એવો પણ કેસ હતો કે પ્રથમ પક્ષ નિયોજક ઇન્ડિયન પેટ્રોકેમિકલ્સ કંપની લિમિટેડ (આઇપીસીએલ) એ ૦૬.૦૩.૨૦૦૭ ના રોજ “બરોડા કોમ્પ્લેક્સ માટેની સ્વૈચ્છિક વિભાજન યોજના” નામની એક સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજના અમલમાં મૂકી હતી. વધુમાં એવું જણાવાયું હતું કે આશરે વર્ષ ૨૦૦૨ દરમિયાન રિલાયન્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝે આઇપીસીએલની શેર મૂડી ખરીદી હતી, જેના અનુસંધાને આઇપીસીએલના સંચાલનને મજૂર કોન્ટ્રાક્ટરોને જોડવા અને કાયમી કર્મચારીઓને સેવામાથી દૂર કરવા માટે સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજના ઘડી, જે અયોગ્ય શ્રમ પ્રથા હતી.

૩.૧ એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે પ્રથમ પક્ષના નિયોક્તાએ દબાણની ચુકિતઓ અપનાવી હતી અને અરજદારગણ સહિત કેટલાંક કર્મચારીઓને ઉક્ત સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજના હેઠળ ૨૦.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ અથવા તે પહેલાં અરજી કરવા માટે મજબૂર કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમણે રાજીનામું આપવું પડ્યું હતું. એવો મામલો રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓ પોતાનું રાજીનામું પાછું ખેંચવા માંગતા હતા અને આ વિનંતી સાથે તેઓ યોજનાની અવધિ પૂર્ણ થવાની હતી તે અંતિમ દિવસની સાંજે વ્યવસ્થાપન સમક્ષ ગયા હતા. જોકે વ્યવસ્થાપને ફોર્મ પરત આપ્યું નહોતું અને રાજીનામું ચથાવત્ ગણ્યું હતું અને સંબંધિત કામદારોને એપ્રિલ, ૨૦૦૭થી રાજીનામું આપેલ ગણવામાં આવ્યા હતા.

૩.૨ દાવા-નિવેદનમાં પ્રબંધનના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા દરેક કામદાર પર બળપ્રયોગ કરવામાં આવ્યો હોવા બાબતનો આક્ષેપ સમાવાયો હતો. તેમાં જણાવાયું હતું કે કામદારોએ ૨૦.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ દાખલ કરેલી પરત ખેંચવાની અરજી પ્રબંધને મંજૂર ન કરી હોવાથી, કેટલાક કામદારોએ ૨૧.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ નોંધાયેલ એ.ડી. ટપાલ દ્વારા પરત ખેંચવાની જાણ મોકલી હતી, જ્યારે અન્ય કેટલાકે યોજનામાંથી પરત ખેંચવાની આવી અરજી ૨૨.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ દાખલ કરી હતી. વધુમાં એવું પણ જણાવાયું હતું કે કેટલાક કર્મચારીઓ એવા હતા જેમણે પોતાની અરજીઓ ઇમેઇલ દ્વારા મોકલી હતી. તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી

હતી કે અનેક કર્મચારીઓ યોજના પરથી પરત ખેંચવા ઇચ્છતા હતા, પરંતુ તેમને રાજીનામું આપવા માટે બળજબરી કરવામાં આવી હતી; તેથી તેમણે ઉપરોક્ત મુજબ વિવિધ રીતો દ્વારા પરત ખેંચવાની અરજી મોકલી હતી.

૩.૩ કામદારોનો એવો મામલો હતો કે તેઓમાંથી દરેકને યોજનામાં કરેલી પોતાની અરજી પરત ખેંચવાનો હક હતો અને તેમને તે અરજી ૨૮.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ અથવા તે પહેલાં પરત ખેંચવાની પરવાનગી અપાવવી જોઈતી હતી. તેમનો એવો મામલો હતો કે આઈ.પી.સી.એલ.-પ્રથમ પક્ષ દ્વારા દરેક કામદારને અરજી પરત ખેંચવાની મંજૂરી ન આપવાનો કૃત્ય ગેરકાયદેસર હતો. તેમનો સંક્ષિપ્તમાં એવો મામલો હતો કે નિવૃત્તિ યોજનામાં સમાવેશ કરવા માટે તેમની અરજીઓ બળજબરીપૂર્વક લેવડાવવામાં આવી હતી, જેને તેઓમાંથી દરેક કામદાર પરત ખેંચવા ઇચ્છતો હતો, પરંતુ પ્રથમ પક્ષે તેની મંજૂરી આપી નહોતી.

૩.૪ એવું પ્રતીત થાય છે કે અગાઉ, કરવામાં આવેલી રજૂઆતો નિષ્ફળ ગયાં પછી, અરજદારોએ આ અદાલત સમક્ષ વિશેષ નાગરિક અરજી ક્રમાંક ૨૦૨ of ૨૦૦૭ દાખલ કરી હતી, જેમાં આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે હકીકતો સંબંધિત વિવાદિત પ્રશ્નો સંકળાયેલા હતા અને અરજદારોને ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉઠાવવા જણાવ્યું હતું. ત્યારબાદ એવું પ્રતીત થાય છે કે સહાયક શ્રમ આયુક્તે કામદારો દ્વારા ઉઠાવવા માંગવામાં આવેલ વિવાદનો સંદર્ભ મોકલવાનો ઇનકાર કર્યો, જેના વિરુદ્ધ અરજદારોએ રિટ અરજી દાખલ કરી હતી, જે નામંજૂર કરવામાં આવી હતી; ત્યારબાદ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ ક્રમાંક ૪૮૧ of ૨૦૦૮ તથા અન્ય અપીલો દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે ૨૩.૦૮.૨૦૧૦ના રોજ મંજૂર કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી-કંપનીએ સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ વિશેષ અનુમતિ અરજી દાખલ કરી હતી, જેને સ્વીકારવામાં આવી નહોતી, ત્યારબાદ ઉપર જણાવ્યા મુજબ સમાન શબ્દરચનાવાળા તમામ વ્યક્તિગત કેસોમાં વિવાદ સંદર્ભિત કરવામાં આવ્યો.

૩.૫ પ્રથમ પક્ષ નિયોજકે સંદર્ભ પ્રકરણોમાં લેખિત જવાબ દાખલ કર્યો હતો અને વિવિધ આધારોએ તેનો વિરોધ કર્યો હતો. તેણે એ નકારી કાઢ્યું હતું કે કોઈપણ કામદારોને યોજનાના હેઠળ અરજી કરવા માટે બળજબરી કરવામાં આવી હતી.

એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે અરજદારો સહિત મોટી સંખ્યામાં કર્મચારીઓએ યોજનાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો હતો, કે મોટાભાગના કર્મચારીઓએ તેમના સ્વીકારપત્રો ૨૧.૦૩.૨૦૦૭ થી ૨૩.૦૩.૨૦૦૭ દરમિયાન મેળવી લીધા હતા અને જેઓ કર્મચારીઓએ તેમનો સ્વીકારપત્ર મેળવી લીધો ન હતો, તેમના સ્વીકારો ૨૪.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ સૂચના ફલક પર મૂકવામાં આવ્યા હતા. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે અંદાજે ૨૩૯૧ જેટલા કર્મચારીઓએ સ્વૈચ્છિક વિભાજન/નિવૃત્તિ યોજના પસંદ કરી હતી અને આશરે ૩૫૬ કામદારો સિવાય બાકીના લોકોએ તેમના પત્રો મેળવી લીધા હતા. ઉક્ત ૩૫૬માં એવા ૯૯ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થાય છે, જેઓમાંના કર્મચારીઓના ઉપરોક્ત ક્રમાંકિત સંદર્ભો બાકી છે. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે યોજના ૨૦.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ અમલમાં મૂકાશે આવી હતી, કે અરજદારોએ યોજનાના હેઠળ અરજી કરવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો હતો પરંતુ કોઈપણ સમયે પરત ખેંચવા માટે ક્યારેય કોઈ અરજી કરી નહોતી. સક્ષમ સત્તાધિકારીએ અરજી ૨૦.૦૩.૨૦૦૭ના રોજ સ્વીકારી હતી અને તે સંબંધિત કામદારોને જાણ કરવામાં આવી હતી, જેના આધારે વ્યક્તિગત સ્વીકારપત્ર મેળવી લેવામાં આવ્યો હતો. દાવાપત્રમાં કરાયેલા વિવિધ આક્ષેપોને પ્રથમ પક્ષ નિયોજક-આઈ.પી.સી.એલ.એ તેના લેખિત જવાબમાં વિશેષરૂપે નકારી કાઢ્યા હતા.

૪. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી પી.આર. ઠક્કરે રજૂઆત કરી કે પ્રથમ પક્ષના વ્યવસ્થાપનના પ્રતિનિધિ દ્વારા વ્યક્તિગત કામદારોને યોજનામાં અરજી કરવા માટે કરાયેલ દબાણ સંબંધિત હકીકતો અને આક્ષેપો સામાન્ય છે અને ત્યારબાદ સંબંધિત કામદારને યોજનામાંથી પાછા ખેંચાવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નહોતી, તેથી હકીકત અને કાનૂનના સામાન્ય પ્રશ્નો સંકળાયેલા છે. તેમની રજૂઆત મુજબ, તમામ સંદર્ભ કેસોની એકસાથે સુનાવણી થવી આવશ્યક છે, કારણ કે તમામ કામદારોની ફરીયાદ સામાન્ય છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે સંદર્ભોની અલગ-અલગ સુનાવણી કરવાથી વિવિધ કેસોમાં અદાલત દ્વારા પરસ્પર વિરુદ્ધ અને ભિન્ન નિર્ણયોની સંભવિત સ્થિતિ ઊભી થઈ શકે છે. વધુમાં રજૂ કરાયું કે સંદર્ભ કેસો સમાન શબ્દરચનાવાળા હતા અને મજૂર અદાલતે એક સામાન્ય ચુકાદો આપવો જરૂરી છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે જો તમામ સંદર્ભોની એકત્રીકરણ કરીને એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવે અને સામાન્ય પુરાવો નોંધવામાં આવે,

તો ખર્ચ અને સમય બંનેની બચત થશે. વિદ્વાન વકીલે આંક રજની અરજીમાં કરવામાં આવેલી પ્રાર્થનાનું ધ્યાન દોર્યું, જે ત્રિવિધ હતી, પ્રથમ, સંદર્ભ કેસોને એકત્રિત કરવા; બીજી, બંને પક્ષોને એક સંકલિત કેસમાં સામાન્ય પુરાવો રજૂ કરવાની મંજૂરી આપી તમામ કેસોની સામાન્ય સુનાવણી કરવાનો નિર્દેશ આપવો; અને ત્રીજી, મજૂર અદાલતને તમામ સંદર્ભ કેસોનો સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા નિર્ણય કરવા દિશાનિર્દેશ આપવો.

૪.૧ અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે ન્યાયના હિતમાં સંદર્ભોને એકત્રીત કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ થવો જોઈએ હતો, કારણ કે દાવા માટેનું કારણ સમાન હતું અને સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ/વિભાજન યોજના તથા તેના પ્રથમ પક્ષ નોકરીદાતા દ્વારા થયેલ અમલીકરણ વિરુદ્ધ સામાન્ય ફરિયાદ હતી. વિદ્વાન વકીલે પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના એમ/એસ. ચિટિવાલસા જ્યુડ મિલ્સ વિ. એમ/એસ. જયપી રેવા સિમેન્ટ [એ.આઈ.આર. ૨૦૦૪ એસ.સી. ૧૬૮૭] ના નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો. ત્યારબાદ તેમણે આ અદાલતના ઝાકીનાબેન ડી/ઓ ગુલામહુસેન કમરુદ્દીન લોખંડવાલા વિ. બાબુલ અલીમોહમદ કાપડિયા [૧૯૯૯ (૧) જી.એલ.એચ. ૩૭૮] ના નિર્ણય પર તેમજ આ અદાલતના જ સૌરાષ્ટ્ર કેમિકલ્સ લિમિટેડ વિ. સૌરાષ્ટ્ર કેમિકલ્સ એમ્પ્લોઈ યુનિયન [(૨૦૦૪) ૫ જી.એચ.જે. (૨૧૩)] ના અન્ય એક નિર્ણય પર પણ આધાર મૂક્યો.

૪.૨ બીજી તરફ, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કે.એમ. પટેલ, જેમને વિદ્વાન વકીલ શ્રી વરુણ પટેલ સહાય કરી રહ્યા હતા, તેમણે આક્ષેપિત આદેશનું સમર્થન કર્યું. એમ રજૂ કરવામાં આવ્યું કે સંબંધિત દરેક કામદારે વ્યક્તિગત રીતે દાખલ કરેલા દરેક સંદર્ભમાં રહેલા તથ્યો અને આક્ષેપોની અલગથી તપાસ કરવી આવશ્યક હતી, જે માત્ર દરેક કેસને અલગથી ચલાવી અને દરેક કેસમાં અલગ પુરાવા રજૂ કરીને જ કરી શકાય. તેમણે રજૂ કર્યું કે સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજનાના હેતુસર સંબંધિત કામદારને બળજબરીથી તેમાં સામેલ કરવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ, વ્યવસ્થાપનના પ્રતિનિધિ દ્વારા કથિત દબાણ લાદવામાં આવ્યું હોવાનો આક્ષેપ વગેરે એવા પાસાઓ છે, જેઓનો નિરાકરણ માત્ર વ્યક્તિગત રીતે જ કરી શકાય.

તેમણે રજૂ કર્યું કે દરેક કેસમાં પુરાવા રજૂ કરવાની આવશ્યકતા ધરાવતા વિવાદિત તથ્યપ્રશ્નો ઊભા થાય છે.

૪.૩ વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે હાલની અરજીમાં દાખલ કરાયેલા જવાબી સોગંદનામા પર આધાર રાખી રજૂઆત કરી કે નીચેના તેમજ અન્ય હકીકતસંબંધિત પ્રશ્નો, જેઓ બંને પક્ષકારો દ્વારા ગંભીર રીતે વિવાદિત છે, વિચારણા માટે તથા પુરાવા રજૂ કરવા માટે ઉદ્ભવે છે—(૧) શું સંબંધિત અરજદારને વી.એસ.એસ./એસ.એસ.એસ.નો લાભ લેવા માટે અરજી કરવા બાબતે કોઈ ધમકી અથવા ભયભીત કરવાનું વલણ અપાયું હતું? જો હા, તો કોના દ્વારા અને ક્યારે?, (૨) શું સંબંધિત અરજદાર વી.એસ.એસ./એસ.એસ.એસ. ૨૦-૩-૨૦૦૭ના રોજ બંધ થયા બાદ એકથી બે કલાકની અંદર વ્યવસ્થાપન સમક્ષ પહોંચ્યા હતા અને અરજી મૌખિક રીતે પાછી ખેંચવાની માંગ કરી હતી?, (૩) શું વી.એસ.એસ./એસ.એસ.એસ. હેઠળની રકમની ચુકવણી થયા પછી સંબંધિત અરજદારે ગ્રેયુઈટી અને ભવિષ્ય નિધિની ચુકવણી માટે અરજી કરી હતી? જો હા, તો ક્યારે અને શરતી રીતે કે નિશરતી રીતે?, (૪) શું સંબંધિત અરજદારે આવકવેરા રાહત મેળવવા માટે ફોર્મ ૧૦-ઈ ભર્યું હતું?, (૫) શું સંબંધિત અરજદારે વી.એસ.એસ./એસ.એસ.એસ. હેઠળ પોતાની અરજી પાછી ખેંચવા માટે લેખિત અરજી કરી હતી? જો હા, તો તે તેની અરજી સ્વીકારવામાં આવે તે પહેલાં હતી કે સ્વીકાર્યા બાદ? અને (૬) શું સંબંધિત અરજદારે સ્વીકારપત્ર ૨૧-૩-૨૦૦૭ના રોજ એકત્ર કર્યું હતું કે ૨૩-૩-૨૦૦૭ના રોજ? (વ્યવસ્થાપનનો કેસ એવો છે કે માત્ર ૮૮ લોકોએ સૂચના મુજબ સ્વીકારપત્ર એકત્ર કર્યું નહોતું અને ૨૪-૩-૨૦૦૭ની બીજી સૂચના છતાં પણ એકત્ર કર્યું નહોતું અને તેથી જેમણે ૨૧-૩-૨૦૦૭ અને ૨૪-૩-૨૦૦૭ની સૂચના મુજબ પોતાના સ્વીકારપત્રો એકત્ર કર્યા નહોતાં, તેમને ૨૬-૩-૨૦૦૭ના રોજ નોંધપાત્ર એ.ડી. ટપાલ દ્વારા સ્વીકારપત્ર મોકલવામાં આવ્યા હતા). અંતે એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે તમામ સંદર્ભ પ્રકરણોને એકત્રિત કરવાની અને સામાન્ય પુરાવા રજૂ કરવાની પ્રાર્થના ભૂલભરેલી છે અને સંપૂર્ણપણે અસ્થિર છે.

૫. સંદર્ભ પ્રકરણોના તથ્યો, પ્રથમ પક્ષના નિયોજકના બચાવના તથ્યો, તથા અરજદાર-કાર્મિકોના સંદર્ભ પ્રકરણોમાં શ્રમ અદાલત દ્વારા વિચારાધીન રહેલ

વિવાદ અને સંદર્ભની શરતો પર વિચાર કર્યા પછી, પ્રારંભમાં જ આ બાબત નોંધનીય છે કે આ સંદર્ભ પ્રકરણો વ્યક્તિગત વિવાદ ઉભો કરવામાં આવ્યો હોય અને ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૨એએ હેઠળ તેને વ્યક્તિગત વિવાદ તરીકે ગણવામાં આવ્યો હોય તેમાંથી ઉદ્ભવે છે (આગળ ‘અધિનિયમ’ તરીકે ઉલ્લેખિત). અધિનિયમની કલમ ૨એ નીચે મુજબ છે,

૨-એ. કોઈ વ્યક્તિગત કામદારને કરવામાં આવેલ બરતરફી વગેરેને ઔદ્યોગિક વિવાદ માનવામાં આવશે.-જ્યાં કોઈ નિયોજક કોઈ વ્યક્તિગત કામદારને સેવા પરથી મુક્ત કરે, બરતરફ કરે, કર્મચારી ઘટાડા હેઠળ દૂર કરે અથવા અન્ય રીતે તેની સેવાઓનો અંત લાવે, ત્યાં આવી સેવા પરથી મુક્તિ, બરતરફી, કર્મચારી ઘટાડા હેઠળ દૂર કરવું અથવા સેવાઓનો અંત લાવવો સાથે સંબંધિત, અથવા તેમાંથી ઉદ્ભવતો, તે કામદાર અને તેના નિયોજક વચ્ચેનો કોઈપણ વિવાદ અથવા મતભેદ, ભલે અન્ય કોઈ કામદાર કે કોઈ સંઘ અથવા કામદારો તે વિવાદમાં પક્ષકાર ન હોય, તોય ઔદ્યોગિક વિવાદ તરીકે માનવામાં આવશે.

૫.૧ દરેક કામદારે પોતાની સેવા સમાપ્તિ અંગેના પોતાના તથ્યોનો આક્ષેપ કરતી અલગ-અલગ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી. તેથી, શ્રમ અદાલતના અધિકારક્ષેત્રને આવાહિત કરવાનો મૂળભૂત આધાર વ્યક્તિગત ફરિયાદ હતો, જેમાં વ્યક્તિગત મામલો અને દાવો કરાયેલા તથ્યો દર્શાવવામાં આવ્યા હતા, વ્યક્તિગત ફરિયાદ અંગેના નિવેદનો કરવામાં આવ્યા હતા અને વ્યક્તિગત રાહત માંગવામાં આવી હતી.

૫.૨ ઉપર નોંધ્યા મુજબ, કામદારોએ સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજનાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યો હતો, પરંતુ એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તેઓ ઈચ્છતા અને વિનંતી કરતા હોવા છતાં તેમને તેમાંથી પરત ખેંચવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નહોતી, તેથી તે ગેરકાયદેસર રીતે કરવામાં આવેલ સેવા સમાપ્તિ હતી. વ્યક્તિગત કામદારનો કેસ એવો હતો કે તેને યોજનાના હેઠળ અરજી કરવા માટે બળજબરી કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તેમાંથી પરત ખેંચવાની તેની વિનંતી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. સંદર્ભની શરત અને દરેક કામદારે માગેલ રાહત, પુનરુક્તિનો ભોગ સ્વીકારીને કહીએ તો, તેને મૂળ પદ પર પુનઃસ્થાપન તથા તેના અનુસંગિક

રીતે સેવાની સાતત્યતા અને બાકી વેતનનો લાભ આપવાનો છે. અન્ય શબ્દોમાં, કલમ રઅ હેઠળ ઉઠાવવામાં આવેલા સંદર્ભોને અનુસરીને જે વિવાદ ઊભો થાય છે, જેમાં કામદાર વ્યક્તિગત રીતે ફરિયાદ કરે છે, તે વ્યક્તિગત કામદાર અને પ્રથમ પક્ષ નોકરીદાતા-આઈ.પી.સી.એલ. વચ્ચેનો અલગ વિવાદ છે. દાવાપત્રમાં કરાયેલા આક્ષેપોના સંદર્ભે દરેક કામદારના કેસની તપાસ કરવી પડશે અને દરેક કેસમાં કરાયેલ અરજીઓના પરિપ્રેક્ષ્યમાં પુરાવો રજૂ કરવો અને નોંધાવવો આવશ્યક બનશે. સામાન્ય રીતે પુરાવો રજૂ કરવાથી વ્યક્તિગત કેસોનો જવાબ મળી શકે તેમ નથી.

પ.૩ પ્રથમ પક્ષ નાયોક્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા ઉજાગર કરાયેલા અને ઉપર દર્શાવાયેલા વિવાદાસ્પદ તથ્યપ્રશ્નો એવા છે કે જેમાં દરેક કેસનું અલગથી પરીક્ષણ કરવું અને અલગ પુરાવા રજૂ તથા દાખલ કરવું જરૂરી બને છે. કોઈ વ્યક્તિગત કામદારને યોજનામાં અરજી કરવા માટે દબાણ કરવામાં આવ્યું હતું અને પ્રેરિત કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં, તેના પર કોણે દબાણ કર્યું, તેના પર કયા પ્રકારનું દબાણ અપાયું, તેણે યોજનામાંથી પરત ખેંચવા માટે ક્યારે વિનંતી કરી અને તેવી વિનંતી કયા માધ્યમથી કરવામાં આવી, જો કરવામાં આવી હોય તો. કામદારોનો પોતાનો કેસ એવો છે કે જુદા જુદા કામદારોએ પત્ર લખીને અથવા ઇમેલ દ્વારા વિનંતી મોકલી વગેરે વિવિધ રીતો અપનાવી યોજનામાંથી પરત ખેંચવાની વિનંતી કરી હતી, અને કેટલાંકએ આવી વિનંતી નિશ્ચિત તારીખે કરી હતી જ્યારે કેટલાકએ તે પછીની તારીખે કરી શક્યા હતા. આ બધાં અલગથી તપાસવાના પ્રશ્નો અને મુદ્દાઓ છે અને તે અલગ અલગ પુરાવાના સમૂહના આધાર પર, જે રજૂ કરવાના રહે, સ્થાપિત કરવાના છે, જે સામાન્ય રીતે કરી શકાય તેમ નહોતું.

પ.૪ કામદાર અને નિયોજક વચ્ચેના વિવાદના વ્યાપ અને પરિધિને ધ્યાનમાં લેતાં, યોજનાના હેઠળ કરાયેલ તેની અરજી સ્વીકારવામાં આવ્યા પછી અને તેને સેવા પરથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા બાદ સંબંધિત કામદારના વર્તન અંગેના પાસાઓ પર પુરાવો રજૂ કરવો આવશ્યક બનશે. કામદારોએ યોજનાના હેઠળ અરજી કરી હતી અને વ્યવસ્થાપકે તેમને નિવૃત્ત થવા મંજૂરી આપી હોવાથી, તેમણે નિવૃત્તિ લાભો પણ સ્વીકાર્યા છે. નિયોજક-આઈ.પી.સી.એલ.ના કિસ્સા મુજબ

નિવૃત્તિ લાભની રકમ જમા કરવામાં આવી હતી. સંબંધિત કામદારને આવી રકમ જમા થવા બાબતની જાણ કરવામાં આવી હતી કે નહીં અને તેણે તે જમા સ્વીકારી હતી કે નહીં, તે પણ સંબંધિત પાસા છે; તેમજ સંબંધિત કામદારે રકમ પ્રાપ્ત કર્યા પછી, જો તેણે ત્યારબાદ ઉઠાવેલા પોતાના કિસ્સા મુજબ યોજનામાં સમાવેશ સ્વૈચ્છિક ન હતો અને તેથી તેને તે સ્વીકારવાનો ન હતો, તો શું તેણે તે રકમ પરત કરી હતી કે નહીં — આ બધા એવા પાસાઓ છે કે જેના માટે દરેક કિસ્સામાં અલગથી પુરાવો રજૂ કરવો જરૂરી બનશે. પુનઃસ્થાપનાની એવી પ્રાર્થના અંગે કે જાણે બરતરફી કરવામાં આવી હોય, તેમજ પાછળના વેતનના રાહત અંગે, વ્યક્તિગત કામદાર લાભદાયક રોજગારમાં હતો કે નહીં વગેરે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના રહેશે. આ બધાં વિવાદના સંભવિત પાસાઓ છે અને કામદારોએ ઉઠાવેલા વિવાદના એવા પરિમાણો છે, જેઓ વ્યક્તિગત અભિગમની માંગ કરે છે. તમામ સંદર્ભોને એકત્રિત કરવું માત્ર અન્યાયસંગત જ નહીં બને, પરંતુ સામાન્ય રીતે પુરાવો રજૂ કરાવવાથી વિરોધી બંને પક્ષોના હિતોને હાનિકારક અસર પણ પહોંચી શકે છે.

ક. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે આધારરૂપે ઉલ્લેખેલા નિર્ણયો તરફ ધ્યાન દોરતાં, એમ/એસ. ચિતિવાલસા જ્યુટ મિલ્સ (ઉપરોક્ત) મામલે, અરજદાર કંપની અને પ્રતિવાદી કંપની વચ્ચે જ્યુટની બોરીઓના પુરવઠા બાબતે કરાર હતો અને ખામીયુક્ત માલ સપ્લાય કરવામાં આવ્યો હતો. રકમની વસૂલી માટે બંને કંપનીઓએ જુદી જુદી અદાલતો સમક્ષ દાવાઓ દાખલ કર્યા હતા. અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે મુદ્દાઓ અને કાર્યવાહીના કારણો સામાન્ય હતા અને તેથી અનુગામી રીતે દાખલ કરાયેલ દાવો તે અદાલતમાં સ્થાનાંતરિત કરવો જોઈએ જ્યાં પ્રથમ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેવી જ રીતે, આ અદાલતના અન્ય બે નિર્ણયો, એટલે કે ઝાકીનાબેન (ઉપરોક્ત) અને સૌરાષ્ટ્ર કેમિકલ્સ (ઉપરોક્ત), પણ લાગુ પડતા નથી. પ્રથમ ઉલ્લેખિત કેસમાં, કાર્યવાહીનો બહુપ્રસંગ ટાળવા અને પુરાવામાં અનાવશ્યક વિસંગતિ ટાળવા દાવાઓને એકીકૃત કરવાની આજ્ઞા આપવામાં આવી હતી. તે તેના તથ્યોના આધારે યોગ્ય હતું. જોકે, વર્તમાન કેસમાં, કારણ કે તથ્યો અને મુદ્દાઓ માટે અલગ અલગ પુરાવા રજૂ કરવાના જરૂરી હતા, તેથી વિસંગતિનો પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. સૌરાષ્ટ્ર કેમિકલ્સ (ઉપરોક્ત) માં આપેલો બીજો નિર્ણય પણ ભિન્ન તથ્ય પર આધારિત હતો, જે તેના પરિચ્છેદ ૩ પરથી સ્પષ્ટ જણાતું હતું.

૭. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં લેતાં, સંદર્ભો મૂળતઃ વ્યક્તિગત આક્ષેપોના આધારે નિર્ભર છે અને તે મુજબ તેના પ્રત્યુત્તર આપવામાં આવ્યા છે. વિવાદિત લેખિત દાવાઓને આવા પરિપ્રેક્ષ્યમાં પુરાવા અને સાબિતી હેઠળ લાવવાની જરૂર પડશે જેથી શ્રમ અદાલત યોગ્ય નિર્ણય અને ચુકાદા પર પહોંચી શકે. ભલે ફરિયાદ નોકરીદાતા દ્વારા અમલમાં મૂકાયેલી સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજના હેઠળ કામદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી સંબંધિત હોય અને ત્યારબાદ વ્યક્તિગત કામદારે માંગેલી તેમાંથી પરત ખેંચવાની મંજૂરી ન અપાયાનો મુદ્દો હોય, તો પણ માત્ર આ પાસું જ વિવાદના સ્વરૂપને સામાન્ય બનાવતું નથી. વિવાદ વ્યક્તિગત રીતે ઉઠાવવામાં આવ્યો છે અને દરેક કામદારના સંદર્ભે તથ્યો અને આક્ષેપોની સરખામણી સાથે તેની તપાસ કરવી આવશ્યક છે, જેના માટે અલગથી પુરાવાનું નેતૃત્વ કરવું જરૂરી બનશે. તમામ અરજદાર-કામદારોના સંદર્ભોને એકત્રિત કરવાની આવશ્યકતા નથી, કારણ કે તે સંદર્ભ કાર્યવાહીમાં અવ્યવસ્થિત પરિસ્થિતિ સર્જશે. જો સર્વના માટે એકત્રિત રીતે સામાન્ય પુરાવો લેવામાં આવે, તો જરૂરી સાબિતી ઉજાગર કરવાની દ્રષ્ટિએ દરેક કામદારનો કેસ અવ્યવસ્થિત બની જશે. વ્યક્તિગત ફરિયાદ પરથી ધ્યાન હટી જશે અને પરિણામે પક્ષકારો પ્રત્યે અન્યાય થશે.

૭.૧ ઉપરોક્ત રીતે અહીં ચર્ચાયેલ વર્તમાન કેસના તથ્યોમાં, દરેક કામદાર માટેનો દાવા ઉદ્ભવનો આધાર સમાન દાવા ઉદ્ભવનો આધાર હતો એવું કહી શકાય તેમ નહોતું. તેમાં વ્યક્તિગત તથ્યો, આક્ષેપો અને નિયોજકનો પ્રતિરોધક અભિગમ સમાવિષ્ટ છે. સંદર્ભો પોતે પણ વ્યક્તિગત રીતે ઉઠાવવામાં આવ્યા છે અને રાહત, જો કે દેખીતી રીતે સમાન શબ્દોમાં વ્યક્ત થયેલી છે, તથાપિ વાસ્તવમાં તે માત્ર વ્યક્તિગત છે. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂ કરેલી આ દલીલ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ આકર્ષક જણાતી હતી, પરંતુ તથ્યો અને પરસ્પર વિરોધી અરજીઓની સાવધાન તથા ભિન્ન તપાસ કરતાં, દાવા ઉદ્ભવના આધારની સમાનતાનો દાવો માત્ર આંખમાં ધૂળ નાખવા સમાન હતો.

૮. શ્રમ અદાલતનો પડકારાયેલો આદેશ સુસંગત કારણો પર આધારિત છે અને સંબંધિત વિચારણાઓના આધારે આપવામાં આવ્યો છે. સંદર્ભોને એકત્રિત કરવાની પ્રાર્થના નકારવા માટે શ્રમ અદાલતે જે કારણોને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે, તે

તમામ પ્રસ્તુત અને સંબંધિત છે. તમામ સંદર્ભ કેસોને એકત્રિત કરવા તથા સામાન્ય પુરાવા નોંધવાની વિનંતી નકારવી, તે શ્રમ અદાલત તરફથી ચુક્તિસંગત, યોગ્ય, વિવેકપૂર્ણ અને કાયદેસર હતું.

૯. ઉપરોક્ત કારણોસર, તમામ સંદર્ભોને એકીકૃત કરવાની પ્રાર્થના સ્વીકારવામાં આવી શકી નહોતી. કેસની હકીકતો અને પરિસ્થિતિઓમાં, સંદર્ભોની અલગ અલગ રીતે સુનાવણી કરવામાં આવી હોત અને તેમનો અલગ અલગ રીતે નિકાલ કરવામાં આવ્યો હોત. અરજી (આંક ૨૪) નામંજૂર કરતી મજૂર અદાલત નં. ૨, વડોદરાના તા. ૧૯.૦૪.૨૦૧૪ના આક્ષેપિત આદેશમાં આપેલ તર્કસંગતિ અને સ્વીકારેલ દૃષ્ટિકોણમાં કોઈ ભૂલ દેખાતી નથી, તો કાનૂની ભૂલ અથવા અધિકારક્ષેત્રના પ્રયોગ સંબંધિત ભૂલ તો દૂરની વાત છે.

૧૦. પરિણામે, હાલની અરજી ફગાવેલ ગણાય છે. નોટિસ રદ કરવામાં આવે છે.
(એન.વી. અંજારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – Hyperlink

=====
===

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.